

prima instanță: D. Sușchevici
instanța de apel: N. Vascan, I. Cotruță și E. Clim

D E C I Z I E

03 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Nicolae Clima

Judecătorii: Sveatoslav Moldovan, Ion Corolevschi, Ion Druță și Tatiana Vieru

examinând recursul declarat de Varzari Alexandru,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Varzari Alexandru privind încasarea în ordine de regres a daunei materiale,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Varzari Alexandru cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 octombrie 2013,

c o n s t a t ă:

La 11 martie 2013, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Varzari Alexandru privind încasarea în ordine de regres a daunei materiale.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 14 septembrie 2011 între Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni în calitate de asigurător și Societatea cu Răspundere Limitată „Tetis International” în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul CASCO, de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto nr. CSK 2011-GT-0011/10 prin care a fost asigurat automobilul de model „Hyundai Getz” anul producerii 2005, cu număr de înmatriculare C LG 127, contra mai multor riscuri, inclusiv a prejudiciilor cauzate ca rezultat al accidentelor de circulație.

La 28 septembrie 2011, aproximativ pe la ora 14⁰⁰ pe str. Albișoara, mun. Chișinău s-a produs accidentul rutier în care au fost implicate automobilul de model „Chery Tiggo” cu număr de înmatriculare C NI 863 condus de Varzari Alexandru și mijlocul de transport de model „Hyundai Getz” cu număr de înregistrare C LG 127, condus de Rotaru Natalia.

Susține reclamantul că, în conformitate cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 28 septembrie 2011, vinovat de comiterea accidentului rutier sus-indicat a fost recunoscut Varzari Alexandru, ultimul încălcând prevederile pct. 40 al Regulamentului circulației rutiere și fiind sancționat cu amendă în mărime de 800 lei în temeiul art. 242 alin. (1) Cod Contravențional al Republicii Moldova.

Afirmă Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni că conform informației din dosarul de daune, Varzari Alexandru nu deținea

poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă, din care motiv ultimul urmează să răspundă individual pentru prejudiciu cauzat ca rezultat al producerii accidentului rutier.

Menționează reclamantul că, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni a deschis dosarul de daune nr. 2132/11 din 03 octombrie 2011, cu întocmirea la aceeași dată a procesului-verbal de constatare a pagubelor care a fost semnat de părțile implicate în accidentul rutier.

În cerere de chemare în judecată se mai indică că, în rezultatul examinării dosarului de daune s-a constatat că evenimentul declarat de Rotaru Natalia privind producerea accidentului rutier reprezintă caz asigurat și urmează a fi despăgubit.

Ca urmare a efectuării operațiunilor de calcul s-a stabilit că costul reparației automobilului asigurat de model „Hyundai Getz” constituie suma de 3526,07 lei.

Conform dispoziției nr. CSK-11/1622 din 04 noiembrie 2011 s-a dispus recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat, cu achitarea despăgubirii de asigurare obligatorii în sumă de 3526,07 lei, care a fost virată la contul Societății cu Răspundere Limitată „East Auto Lada” în vederea executării lucrărilor de reparație a automobilului de model „Hyundai Getz” ce aparține asiguratului Societății cu Răspundere Limitată „Tetis International”, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 5111 din 15 noiembrie 2011.

Susține Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni că, ținând cont de faptul că vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Varzari Alexandru, la 21 mai 2012 în adresa acestuia a fost expediată reclamația cu nr. 1449 privind recuperarea sumei despăgubirii achitate de către reclamant în vederea executării lucrărilor de reparație a automobilului de model „Hyundai Getz” ce aparține asiguratului Societății cu Răspundere Limitată „Tetis International”, însă fără nici un efect pozitiv.

Invocă reclamantul că, după plata despăgubirii de asigurare de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni, ultima a subrogat în drepturi asiguratul său, Societatea cu Răspundere Limitată „Tetis International” și în limita despăgubirii de asigurare achitate, este în drept de a formula pretenții față de terțul responsabil de producerea pagubei.

Solicită Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni încasarea în ordine de regres de la Varzari Alexandru în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” a despăgubirii de asigurare în sumă de 3526,07 lei, precum și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 1500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru din 17 octombrie 2013, acțiunea a fost admisă (f.d. 53, 56-62).

S-a încasat din contul lui Varzari Alexandru în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni prejudiciul material în sumă de 3526,07 lei, taxa de stat în sumă de 270 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 lei, iar în total suma de 5296,07 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014, apelul declarat de Varzari Alexandru a fost respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru din 17 octombrie 2013 (f.d. 81-85).

La 27 mai 2014 reprezentantul lui Varzari Alexandru, prin intermediul Poștei Molodvai a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie

2014, care a fost înregistrat în instanța de recurs la 29 mai 2014, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La materialele cauzei nu este indicată data expedierii în adresa părților de către Curtea de Apel Chișinău a deciziei emise la 26 martie 2014 (f.d. 86).

Prin prisma normei citate și luând în considerare faptul că la materialele cauzei nu a fost anexată dovada recepționării de către recurentă a deciziei motivate a instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat la 27 mai 2014, ca fiind depus în termen.

Astfel Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul este declarat în termen.

Avocatul Croitor Alexei care acționează în interesele recurentului Varzari Alexandru, în motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la adoptarea hotărârii contestate a încălcat normele de drept procedural, nu a constatat și elucidat circumstanțele care au importanță pentru examinarea justă a pricinii.

În conformitate cu art. 439 Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 26 august 2014 recursul declarat de Varzari Alexandru a fost considerat admisibil.

Potrivit art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Până la data examinării pricinii în ordine de recurs, intimatul nu a prezentat referință, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Potrivit art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând argumentele recursului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Varzari Alexandru urmează a fi admis cu remiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit.c) CPC, instanța, după ce judecă recursul este în drept, să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs consideră că motivele de casare invocate în cererea de recurs și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului.

Conform art. 6 alin. (1) dreptul la un proces echitabil, din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul

la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Din actele pricinii rezultă că Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Varzari Alexandru privind încasarea în ordine de regres a daunei materiale.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru din 17 octombrie 2013, acțiunea a fost admisă (f.d. 53, 56-62).

S-a încasat din contul lui Varzari Alexandru în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni prejudiciul material în sumă de 3526,07 lei, taxa de stat în sumă de 270 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 lei, iar în total suma de 5296,07 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014, apelul declarat de Varzari Alexandru a fost respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru din 17 octombrie 2013 (f.d. 81-85).

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Din citația anexată la materialele pricinii însoțită de avizul de recepție rezultă că la 27 ianuarie 2014 Varzari Alexandru a fost înștiințat despre examinarea pricinii în ordine de apel pentru ședința din 19 februarie 2014 ora 12⁰⁰ (f.d. 71, 73).

La 18 februarie 2014 reprezentantul lui Varzari Alexandru, avocatul Croitor Alexei a depus cerere de amânare a ședinței din 19 februarie 2014 (f.d. 74).

Instanța de recurs reține că, ședința Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2014 a fost amânată pentru data de 26 martie 2014, din motivul neprezentării părților în ședință (f.d. 79).

Potrivit art. 102 alin. (1) CPC instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Conform art. 105 alin. (1) citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Raportînd normele menționate supra la circumstanțele cauzei, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 26 martie 2014 rezultă că pricina s-a judecat în ordine de apel în lipsa recurentului Varzari Alexandru și a reprezentantului acestuia, avocatul Croitor Alexei (f.d. 80).

La materialele dosarului lipsesc probe care ar confirma citarea legală a lui Varzari Alexandru sau a reprezentantului acestuia în ședința de judecată a instanței de apel pentru ședința din 26 martie 2014.

Așadar, judecând cererea de apel fără înștiințarea lui Varzari Alexandru despre data, ora și locul ședinței de judecată, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea de a dispune liber de

dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Or, pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate, observațiile formulate a acesteia și de a face comentarii în legătură cu ele.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, apreciază că instanța de apel, încălcând normele de drept procedural indicate, nu a întreprins măsurile necesare de citare legală a recurentului Varzari Alexandru și a reprezentantului său.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că examinarea pricinii în lipsa lui Varzari Alexandru și a avocatului acestuia Croitor Alexei, a privat recurentul de posibilitatea de a formula, argumenta și dovedi poziția sa în proces, precum și dreptul de a-și apăra interesele, fapt ce a dus la neelucidarea pe deplin a circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, încălcarea principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, prevăzut de art. 26 CPC și art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ca urmare instanța de recurs constată că, Varzari Alexandru și reprezentantul acesteia, nefiind citați legal în ședința instanței de apel din 26 martie 2014, prin aceasta încălcându-se prevederile art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prevede că „orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de Lege...”(Hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului din 01 februarie 2005 în cauza lui Ziliberberg contra Republicii Moldova). Or, art. articolul 6 al Convenției garantează dreptul unei persoane să participe efectiv la examinarea procesului său. Acest lucru include, printre altele, dreptul nu numai de a fi prezent, dar și de a urma toate procedurile în fața instanței. Acest drept face parte implicit din noțiunea de principiu al contradictorialității și poate să derive din garanțiile stipulate de prevederile Convenției

Mai mult, Colegiul reiterează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inherent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).Instanța de recurs apreciază că examinarea cauzei cu încălcarea dreptului la un proces echitabil reprezintă în mod cert, temei de casare a hotărârii instanței de apel, deoarece poate duce la soluționarea eronată a cauzei.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de apel în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală pentru

soluționarea recursului, motiv pentru care cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău în cadrul judecării pricinii a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Varzari Alexandru, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărâre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Varzari Alexandru.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Varzari Alexandru privind încasarea în ordine de regres a daunei materiale și cheltuielile de judecată cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Corolevski

Ion Druță

Tatiana Vieru